ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.4.2015
COM(2015) 178 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με το εθελοντικό σύστημα οικολογικού σχεδιασμού για τις κονσόλες παιχνιδιών

{SWD(2015) 88 final}
{SWD(2015) 89 final}

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με το εθελοντικό σύστημα οικολογικού σχεδιασμού για τις κονσόλες παιχνιδιών

1. Εισαγωγή και νομοθετικό πλαίσιο

Η οδηγία 2009/125/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεόμενα με την ενέργεια προϊόντα (οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό)[1]+ συνιστά το νομικό πλαίσιο σχετικά με τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για επιλεγμένες ομάδες προϊόντων προτεραιότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως γ) της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, κάθε ομάδα προϊόντων προτεραιότητας πρέπει να καλύπτεται από υποχρεωτικό μέτρο εφαρμογής (δηλ. κανονισμό της Επιτροπής) ή μέτρο αυτορρύθμισης (π.χ. εθελοντική συμφωνία που συνήφθη από τον βιομηχανικό κλάδο) εάν πληροί τις ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις: i) αντιπροσωπεύει σημαντικό όγκο πωλήσεων, ii) έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και iii) παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης.

Επιπλέον, στην αιτιολογική σκέψη 18 της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό δηλώνεται ότι οι ομάδες προϊόντων προτεραιότητας θα πρέπει να υπόκεινται σε εναλλακτικούς τρόπους δράσης, όπως αυτορρύθμιση από τον βιομηχανικό κλάδο ή εθελοντικές συμφωνίες, αντί δεσμευτικών μέτρων εφαρμογής, όταν η δράση αυτή είναι πιθανόν να εξασφαλίσει την επίτευξη των στόχων πολιτικής ταχύτερα ή με χαμηλότερο κόστος απ' ό,τι οι υποχρεωτικές απαιτήσεις.

Οι εθελοντικές συμφωνίες ή άλλα μέτρα αυτορρύθμισης είναι δυνατόν να θεωρηθούν ως εναλλακτικές λύσεις αντί των μέτρων εφαρμογής στο πλαίσιο της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα VIII της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό.

2. Εθελοντικό σύστημα για τις κονσόλες παιχνιδιών που προτάθηκε από τη βιομηχανία

Το πρόγραμμα εργασίας 2009-2011 στο πλαίσιο της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό περιλαμβάνει την ομάδα προϊόντων εξοπλισμού ήχου και εικόνας που προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες οικονομικώς αποδοτικής μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η Επιτροπή εκπόνησε προπαρασκευαστική μελέτη για τα προϊόντα ήχου και εικόνας, συμπεριλαμβανομένων των κονσόλων παιχνιδιών.

Η προπαρασκευαστική μελέτη[2] επιβεβαίωσε ότι η εν λόγω ομάδα προϊόντων πληροί τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 15 της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό. Συγκεκριμένα, αντιπροσωπεύει σημαντικό όγκο πωλήσεων, έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης. Συνεπώς, ο εξοπλισμός ήχου και εικόνας θα μπορούσε να καλύπτεται από κάποιο μέτρο εφαρμογής ή αυτορρύθμισης.

Η κατανάλωση ισχύος σε κατάσταση αναμονής και εκτός λειτουργίας για συσκευές αναπαραγωγής/εγγραφής και προβολής καλύπτεται ήδη επαρκώς από τον κανονισμό αριθ.

[1] ΕΕ L 285 της 31.10.2009, σ. 10.

[2] Προπαρασκευαστική μελέτη για ενεργοβόρα προϊόντα «Building on the Eco-design Directive, EuP Group Analysis (I) ENTR Lot 3 Sound and Imaging Equipment» Οι τελικές εκθέσεις δημοσιεύθηκαν το Νοεμβρίου 2010. Η μελέτη είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/product-groups/sound-imaging/files/lot3-sound-and-image-final_en.pdf

1275/2008 της Επιτροπής για τον οικολογικό σχεδιασμό (τον επονομαζόμενο κανονισμό για την κατάσταση αναμονής). Η αγορά των εν λόγω προϊόντων είναι πιθανό να μειωθεί κατά τα επόμενα έτη λόγω της αύξησης της χρήσης της συνεχούς διαδικτυακής ροής και των συσκευών χωρίς εξωτερικούς οδηγούς αναπαραγωγής πολυμέσων (media-less) για την κατανάλωση περιεχομένου ήχου και εικόνας. Το μόνο τμήμα της εν λόγω αγοράς προϊόντων που είναι πιθανό να αυξηθεί κατά τα προσεχή έτη είναι οι κονσόλες παιχνιδιών.

Οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά κονσόλων παιχνιδιών πρότειναν μια εθελοντική συμφωνία που καθορίζει ειδικές απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού για μοντέλα κονσόλων παιχνιδιών που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ, τα οποία χρησιμοποιούν πάνω από 20 watt σε κατάσταση ενεργού παιχνιδιού. Τα υπογράφοντα μέρη συμφώνησαν στο εθελοντικό σύστημα τον Απρίλιο του 2014.

Εκτιμάται ότι οι δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα συμβαλλόμενα μέρη της εθελοντικής συμφωνίας θα έχουν ως συνέπεια να εξοικονομηθεί το 2020 1 TWh, που αντιστοιχεί σε 0,494 Mt εκπομπών CO_2[3].

Το εθελοντικό σύστημα που πρότεινε ο κλάδος απετέλεσε αντικείμενο πλήρους εκτίμησης επιπτώσεων από την Επιτροπή[4] και διαβουλεύσεων των ενδιαφερομένων κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων του φόρουμ για τον οικολογικό σχεδιασμό[5], το οποίο έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 18 της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό.

Η εκτίμηση επιπτώσεων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι στόχοι της σχετικής πολιτικής είναι δυνατόν να επιτευχθούν με το προτεινόμενο εθελοντικό σύστημα ταχύτερα και με χαμηλότερο κόστος απ' ό,τι με υποχρεωτικές απαιτήσεις. Κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι, όπως προβλέπει το παράρτημα VIII της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, το προτεινόμενο σύστημα συμφωνεί με όλες τις διατάξεις της Συνθήκης (ειδικότερα με τους κανόνες για την εσωτερική αγορά και τον ανταγωνισμό), τις διεθνείς δεσμεύσεις της ΕΕ (περιλαμβανομένων των πολυμερών εμπορικών κανόνων), τους στόχους της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, και τα ειδικά κριτήρια αξιολόγησης, δηλαδή όσον αφορά i) την ανοικτή συμμετοχή, ii) την προστιθέμενη αξία, iii) την αντιπροσωπευτικότητα, iv) τους ποσοτικά εκπεφρασμένους και σταδιακώς εφαρμοζόμενους στόχους, v) τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, vi) την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων, vii) την οικονομική αποδοτικότητα της διαχείρισης πρωτοβουλιών αυτορρύθμισης, viii) τη βιώσιμη ανάπτυξη και ix) τη συμβατότητα κινήτρων.

3. Στοιχεία της εθελοντικής συμφωνίας

Στην εθελοντική συμφωνία που έχει συνάψει ο κλάδος καθορίζονται συγκεκριμένες απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού για τις κονσόλες παιχνιδιών που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ.

Όπως απαιτεί η οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό, τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για το εθελοντικό σύστημα αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο μέρος του σχετικού οικονομικού τομέα. Βάσει της συμφωνίας, κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση ότι τουλάχιστον το 90% όλων των κονσόλων παιχνιδιών που διατίθενται στην αγορά συμμορφώνονται με τις ισχύουσες ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης.

Πέραν του καθορισμού απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού, η συμφωνία προβλέπει τη σύσταση δύο διοικητικών οργάνων:

[3] Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του 2014, Υπουργείο Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

[4] Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων διατύπωσε ευνοϊκή γνώμη στην εκτίμηση επιπτώσεων της 27ης Μαρτίου 2013.

[5] Το εθελοντικό σύστημα για κονσόλες παιχνιδιών συζητήθηκε από το φόρουμ διαβούλευσης για τον οικολογικό σχεδιασμό στις 9 Νοεμβρίου 2012.

- τη διευθύνουσα επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από αντιπροσώπους των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας που είναι οι αρμόδιοι για τη διαχείριση της συμφωνίας, και παρατηρητές, που μπορούν να περιλαμβάνουν εκπροσώπους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από τα κράτη μέλη της ΕΕ, από περιβαλλοντικές οργανώσεις και οργανώσεις των καταναλωτών, καθώς και
- τον ανεξάρτητο φορέα ελέγχου, ο οποίος διορίζεται από τη διευθύνουσα επιτροπή, αξιολογεί τη συμμόρφωση των συμβαλλομένων μερών με τις δεσμεύσεις που καθορίζονται στη συμφωνία και υποβάλλει στην Επιτροπή τις εκθέσεις συμμόρφωσης[6].

Η συμφωνία προβλέπει επίσης υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, σύμφωνα με τις οποίες κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες στον ανεξάρτητο επιθεωρητή, διαφορετικά διατρέχει τον κίνδυνο απώλειας της ιδιότητας του συμβαλλόμενου μέρους.

Η συμφωνία προβλέπει επίσης μια διαδικασία η οποία επιτρέπει στην διευθύνουσα επιτροπή να τροποποιεί τις διατάξεις της συμφωνίας και ειδικοτέρα να προσαρμόζει την αυστηρότητα των απαιτήσεων στην κατάσταση της αγοράς.

Προκειμένου να διατίθενται σε όλους τους ενδιαφερομένους, ιδιαίτερα σε όσους πρόκειται να την υπογράψουν, σωστές και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις που ισχύουν για τις κονσόλες παιχνιδιών, η πλέον πρόσφατη έκδοση της εθελοντικής συμφωνίας θα δημοσιεύεται πάντοτε μαζί με την εκτίμηση επιπτώσεων και την παρούσα έκθεση στον ιστότοπο Europa της Επιτροπής σχετικά με την οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό[7] καθώς και στον ιστότοπο σχετικά με το παρόν σύστημα[8]. Αυτή η ειδική ιστοσελίδα θα περιέχει επίσης πληροφορίες σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές και χαρακτηριστικά για κάθε μοντέλο κονσόλας που διατίθεται στην αγορά της ΕΕ από καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη.

4. Αποδοχή του εθελοντικού συστήματος

Επειδή το εθελοντικό σύστημα που προτείνεται από τον κλάδο για τις κονσόλες παιχνιδιών θα επιτύχει τους στόχους πολιτικής ταχύτερα και με χαμηλότερο κόστος σε σύγκριση με το υποχρεωτικό σύστημα και επειδή πληροί όλα τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα VIII της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι κονσόλες παιχνιδιών που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ διέπονται από το σύστημα εθελοντικού οικολογικού σχεδιασμού που έχει υιοθετήσει ο κλάδος. Οι όροι του συστήματος καθορίζονται στην εθελοντική συμφωνία που έχει συνάψει ο κλάδος.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το εν λόγω εθελοντικό σύστημα αποτελεί μια καλή εναλλακτική λύση αντί των μέτρων εφαρμογής οικολογικού σχεδιασμού. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν θα προβεί στη θέσπιση υποχρεωτικών απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για τις κονσόλες παιχνιδιών που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ, εφόσον η εθελοντική συμφωνία και οι τυχόν μεταγενέστερες εκδόσεις της που θα συναφθούν στο πλαίσιο του προτεινόμενου εθελοντικού συστήματος συμφωνούν, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, με τους στόχους και τις γενικές αρχές που καθορίζονται στην οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό.

Συγκεκριμένα, το εν λόγω εθελοντικό σύστημα πρέπει να συνεχίσει να τηρεί, καθ' όλη την διάρκεια της εφαρμογής του, τις γενικές αρχές που καθορίζονται στην οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό, δηλαδή: να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό· να είναι ανοιχτό στη συμμετοχή όλων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην αγορά κονσόλων παιχνιδιών· να καλύπτει μεγάλο μέρος του

[6] Οι εκθέσεις συμμόρφωσης διατίθενται στους ενδιαφερόμενους, με τους οποίους και εξετάζονται.

[7] http://ec.europa.eu/energy/efficiency/labelling/agreements_en.htm.

[8] www.xxx.eu

σχετικού οικονομικού τομέα[9]· να είναι σαφές χωρίς καμία αμφισημία των όρων και των προϋποθέσεων· να έχει διαφάνεια· να προβλέπει ένα καλά μελετημένο σύστημα παρακολούθησης· και να μην συνεπάγεται δυσανάλογο διοικητικό φόρτο.

Επιπλέον, τυχόν ειδικές απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού για τις κονσόλες παιχνιδιών που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ, προβλεπόμενες από την εθελοντική συμφωνία ή από τυχόν μεταγενέστερες συμφωνίες που θα συναφθούν στο πλαίσιο του εθελοντικού συστήματος, πρέπει να παρέχουν προστιθέμενη αξία όσον αφορά τη βελτίωση της συνολικής περιβαλλοντικής επίδοσης των προϊόντων που καλύπτουν.

Επιπλέον, κατ' απαίτηση της Επιτροπής και των ενδιαφερομένων, τα συμβαλλόμενα μέρη του εθελοντικού συστήματος οφείλουν:

- να αξιολογούν διαρκώς την πορεία εφαρμογής του συστήματος,
- να συνεργάζονται με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κονσόλων παιχνιδιών, ιδίως με τη συνεχή επανεξέταση των στόχων ενεργειακής κατανάλωσης που προβλέπει η εθελοντική συμφωνία, και να συμπεριλάβουν και άλλες σχετικές περιβαλλοντικές πτυχές, στις περιπτώσεις που ενδείκνυται,
- να συνεργάζονται με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη βελτίωση του μηχανισμού υποβολής εκθέσεων και των κανόνων παρακολούθησης και ελέγχου,
- να διαθέτουν, εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στην εθελοντική συμφωνία, στοιχεία που να επιτρέπουν στην Επιτροπή και τα ενδιαφερόμενα μέρη να παρακολουθούν την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας, καθώς βάσει της συμφωνίας τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να παρέχουν πληροφορίες για όλα τα μοντέλα κονσόλων παιχνιδιών που έχουν διαθέσει στην αγορά της ΕΕ, καθώς και πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας και τα άλλα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που αφορά η εθελοντική συμφωνία (π.χ. απαιτήσεις πληροφόρησης) για κάθε μοντέλο που αποτελεί αντικείμενο της εθελοντικής συμφωνίας, και
- να καταβάλλουν προσπάθειες για να διασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή όσων ενδέχεται να συνυπογράψουν την συμφωνία για το σύστημα.

5. Παρακολούθηση του εθελοντικού συστήματος

Όπως προβλέπεται στο σημείο 6 του παραρτήματος VIII της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, η Επιτροπή, επικουρούμενη από το φόρουμ διαβούλευσης για τον οικολογικό σχεδιασμό και την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, θα παρακολουθεί την εφαρμογή του εθελοντικού συστήματος, ιδίως τη συμμόρφωσή του με τις γενικές αρχές, καθώς και την καταλληλότητα των απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού που προσδιορίζονται στην εθελοντική συμφωνία και τυχόν μεταγενέστερες εκδόσεις της.

Η προσοχή της Επιτροπής θα εστιάζεται ιδιαιτέρως στις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων και στους κανόνες παρακολούθησης που ορίζονται στην οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό, στις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής και στην ίδια τη συμφωνία. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή θα ελέγχει εάν οι διατάξεις της συμφωνίας και η εφαρμογή τους από τα συμβαλλόμενα μέρη καθιστούν δυνατό να παρακολουθείται ουσιαστικά η αποτελεσματικότητα της συμφωνίας από την Επιτροπή και τους ενδιαφερόμενους φορείς (συμπεριλαμβανομένων των εθνικών αρχών) και κατά πόσον αυτές ανταποκρίνονται ικανοποιητικά στους στόχους της.

[9] Τουλάχιστον το 70% των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά.

Εάν η Επιτροπή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι στόχοι και οι γενικές αρχές της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, όπως αποτυπώνονται στο εθελοντικό σύστημα, δεν θα επιτευχθούν και/ή ότι τα συμβαλλόμενα μέρη του εθελοντικού συστήματος δεν θα μειώνουν συνεχώς με την πάροδο του χρόνου τους στόχους ενεργειακής κατανάλωσης, δεν θα βελτιώνουν τις απαιτήσεις σχετικά με μη ενεργειακές πτυχές όπως ορίζονται στο πλαίσιο της εθελοντικής συμφωνίας ή δεν περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές περιβαλλοντικές πτυχές σε μεταγενέστερες εκδόσεις, η Επιτροπή θα θεσπίσει απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού για τις κονσόλες παιχνιδιών μέσω υποχρεωτικού μέτρου εφαρμογής.

6. Συμπεράσματα

Το εθελοντικό σύστημα οικολογικού σχεδιασμού που προτείνει ο κλάδος για τις κονσόλες παιχνιδιών είναι σύμφωνο με όλες τις διατάξεις της Συνθήκης, τις διεθνείς δεσμεύσεις της ΕΕ και τα ειδικά κριτήρια αξιολόγησης, οπότε κρίνεται ικανοποιητικό βάσει της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό.

Από την αξιολόγηση που διενήργησε η Επιτροπή διαπιστώθηκε ότι οι στόχοι της σχετικής πολιτικής θα επιτευχθούν με το προτεινόμενο εθελοντικό σύστημα ταχύτερα και με χαμηλότερο κόστος απ’ ό,τι με υποχρεωτικές απαιτήσεις.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι κονσόλες παιχνιδιών που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ πρέπει να υπόκειται στο εθελοντικό σύστημα οικολογικού σχεδιασμού. Οι όροι του συστήματος καθορίζονται στην εθελοντική συμφωνία που έχει συνάψει ο κλάδος.

Επειδή η Επιτροπή θεωρεί αυτή την εθελοντική πρωτοβουλία ικανοποιητική εναλλακτική λύση αντί μέτρων εφαρμογής οικολογικού σχεδιασμού, δεν θα προβεί, προς το παρόν, στη θέσπιση υποχρεωτικών απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για τις κονσόλες παιχνιδιών που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί συνεχώς την εφαρμογή του εθελοντικού συστήματος. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται οι στόχοι και οι γενικές αρχές της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, η Επιτροπή ενδέχεται να καθορίσει απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού για τις κονσόλες παιχνιδιών μέσω υποχρεωτικού μέτρου εφαρμογής.